

ОБЩИНА ШУМЕН
ДОМ ЗА СТАРИ ХОРА”Д-Р СТЕФАН СМЯДОВСКИ” ГР. ШУМЕН
Гр.Шумен ул.“Дунав“ № 21 ; Директор тел. 054/802-263; GSM: 0884/311077; e-mail: dsh_shumen@abv.bg

УТВЪРДИЛ:
КМЕТ.....
ОБЩИНА ШУМЕН / Л.ХРИСТОВ /

ПЛАН

ЗА

РЕФОРМИРАНЕ НА ДОМ ЗА СТАРИ ХОРА

“Д-Р СТЕФАН СМЯДОВСКИ” ГР. ШУМЕН

ПРЕАМБЮЛ

Застаряването на населението е едно от най-големите социални и икономически предизвикателства за европейското общество през XXI-и век. Според публикувания през 2012 г. доклад на ЕС „Застаряваща Европа - да се подготвим отсега” 4 до 2060 г. почти една трета или 517 млн. от европейците ще са над 65-годишна възраст. Същевременно се очаква дялът на населението на възраст между 15 и 64 години да намалее от 67 до 56 %.

България се нарежда сред страните с най-висок дял на населението над 65 години (19.2%). За разлика от редица държави в ЕС, темповете на застаряване на населението в България са много по-високи. По данни на Националния статистически институт (НСИ) към 31 декември 2020 г. населението на България е 6 916 548 души, което представлява 1,5% от населението на ЕС. Населението в над трудоспособна възраст към 31.12.2020 година е 1 713 457 души, от които мъжете са 635 036, а жените 1 078 421.

Възрастните хора представляват една от най-големите групи лица с потребности от социални услуги и съответно ангажират голяма част от ресурсите за предоставянето им. Поради прогресивното застаряване на населението в България тази тенденция ще се засилва и през следващите години. Възрастните хора трябва да имат гарантирана възможност за избор на социални услуги и да бъдат подпомагани при вземане на решение относно услугите, които в максимална степен отговарят на техните потребности.

Голяма част от хората над 65 години, които са запазили способността си за самостоятелен начин на живот, страдат от сериозни съпътстващи здравословни проблеми, прогресиращи с увеличаване на възрастта и в някои случаи водещи до възникване на сетивни, физически или други увреждания. Това поражда необходимост

от предоставяне на адекватни услуги, съобразени с влошеното общо здравословно състояние и наличие на увреждания.

При реформирането на домовете за стари хора се прилагат основните нормативни документи в социалната сфера, а именно:

- ✓ Национална стратегия за дългосрочна грижа и План за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа.
- ✓ Национална стратегия за активен живот на възрастните хора в България 2019-2030 г.
- ✓ Европейска конвенция за правата на човека и основните свободи.
- ✓ Общи европейски насоки за преход от институционална грижа към грижа в общността.
- ✓ Закон за социалните услуги.

За подобряване на качеството на предоставяните грижи в домовете за стари хора е необходимо подобряване на материалната база, структурата, професионалния капацитет и мотивацията на персонала, при спазването на критериите и стандартите за предоставяне на социални услуги.

Допълнителни усилия в посока подобряване на координацията между социалната и здравната системи са необходими с оглед постигането на практически резултати и предоставянето на качествени и достъпни интегрирани услуги за възрастни хора.

Заинтересовани страни в процеса на реформиране на домовете за стари хора са всички онези лица, групи хора, институции и организации, които са пряко свързани с трансформирането на домовете за стари хора, а именно:

- ✓ Кметове на общини, в качеството им на доставчици на социални услуги;
- ✓ Експерти по социални услуги и дейности от общинските администрации;
- ✓ Социални работници от Дирекции за социално подпомагане;
- ✓ Ръководители и персонал на сега действащите Домове за стари хора;
- ✓ Хората от третата възраст, техните близки и роднини, настоящи и/или бъдещи ползватели на Домовете;
- ✓ Представители на заинтересованите страни на областно, общинско и местно ниво, ангажирани с развитието и управлението на социални услуги;
- ✓ Доставчици на услуги и неправителствени организации, работещи в сферата на социалното включване и за реализацията на социални политики за лица в напреднала възраст;
- ✓ Граждански организации, които имат своята важна роля в местни партньорства с общините и се включват активно при изпълнение на социалните политики за местно развитие.

РАЗДЕЛ I

ДАННИ ЗА ДОМ ЗА СТАРИ ХОРА “Д-Р СТЕФАН СМЯДОВСКИ” ГР. ШУМЕН

1. ИСТОРИЯ

През 1934-1935 г. в гр.София са били образувани две централни обществени организации: за обществено подпомагане и за закрила на детето. Във всички околните градове е трябвало да се създадат клонове. Такъв клон на „Обществено подпомагане” е разкрит и в гр. Шумен през 1935г. На учредително събрание за председател е избран д-р Стефан Смядовски. На този клон е възложено да открие старопиталище – приют за старци, като му е бил отпуснат кредит от 500 000 лева. С тези средства, според д-р Смядовски е закупено стопанство близо до града с 20 дка американски лози. Това стопанство се е наричало „Мантовото лозе”, собственост на Мантов - бивш адвокат от гр. Шумен. Като са използвали плода на лозето, имотът всъщност им е струвал 400 000 стари лева. С разликата са закупили мебели за сградата, състояща се от няколко помещения. С приходите от стопанството са направили ремонт на сградата и други подобрения като електрифициране и водоснабдяване.

В книгата си „Животоописание” д-р Стефан Смядовски пише:”... По мое настояване при старопитала се откри отдел – единствен в България, за неизлечимо хронично болни и недъгави, като епилептици, болни от сънна болест и парализици, но сами да си извършват естествените нужди, понеже нямахме още обучен персонал.”

По протоколи от заседания на съюза „Обществена подкрепа” околийския клон е създаден през 1935 г.

На 15.05.1936 г. управителния съвет на Шуменски околийски клон на Съюза „Обществена подкрепа”, отчита, че вече е започнало обзавеждане на помещенията – дадени са поръчки за 50 легла и дюшеци.

На 10.06.1936г. на заседание на Шуменския околийски клон на съюза ”Обществена подкрепа” е приет Правилник за приемането на питомци, издръжката, управлението и вътрешния ред на областното старопиталище – гр. Шумен. Първите питомци са били настанени на 21.07.1936г.

За създаването на Старопитала, респективно Дома за стари хора е издаден административен акт от 01.01.1937г., вписан в регистрите на Шуменски областен съд на Царство България.

През месец декември 1979 г. към Дома е създаден Домашен социален патронаж, който през 2000 г. се отделя като самостоятелна структура.

С решение на Общински съвет – гр. Шумен от 2003 г. Домът възстановява наименованието си и отново започва да носи името на своя създател - д-р Стефан Смядовски.

Недвижимият имот в местност „Мантово лозе“ на гр.Шумен, в който до 2019г. функционира дейността на институцията, е публична общинска собственост, съгласно Акт за публична общинска собственост № 1765 от 23.09.2004г., с площ 10 600 кв.м. и включва земя и 10 сгради.

2. НАСТОЯЩЕ

"Дом за стари хора" е специализирана институция, предоставяща комплекс от социални услуги на лица, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно чл. 68, ал. 1 – 3 от Кодекса за социално

осигуряване, включително на онези от тях, които са с физически увреждания и имат процент намалена работоспособност, установен с експертно решение на ТЕЛК/НЕЛК.

Дом за стари хора "Д-р Стефан Смядовски" гр. Шумен предоставя социални услуги на възрастни хора, навършили възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, мъже и жени, самотни или семейни двойки, здрави и с физически увреждания.

Социалното заведение функционира като държавно делегирана дейност, финансирана от държавния бюджет, с капацитет от 110 места, съгласно Заповед № РД01 – 503 от 07.05.2012г. на ИД на АСП, като доставчик на социалните услуги е Община Шумен.

След конкурс, длъжностната позиция - директор на Дом за стари хора "Д-р Стефан Смядовски" гр. Шумен от 01.05.2016г. заема г-жа Милена Събева, с професионален опит в системата на социалното подпомагане и социалните услуги от 06.07.1992г., магистър по „Психология“, „Специална педагогика - Социална педагогика“ и „Предучилищна педагогика“.

На основание Заповед № РД01 – 2182 от 26.11.2019г. на ИД на АСП, от м.01.2020г. дейността на институцията е пребазирана от местност „Мантово лозе“ на ул.“Дунав“ № 21 в гр.Шумен, в нова съвременна база, въведена в експлоатация през 2019г., която предлага отлични битови условия за живот, здравни грижи, рехабилитация, образователни услуги и информация, организация на свободното време и лични контакти, административни, социални и правни услуги и консултации.

Новото местоположение на Дома е в североизточната част на гр. Шумен, в един от най- големите квартали на областния център – квартал „Боян Българанов“, достъпен с градски и междуградски транспорт, в непосредствена близост до многопрофилната болница и до други публични, здравни, образователни и културни институти и големи търговски обекти в града.

Недвижимият имот е публична общинска собственост, съгласно Акт за публична общинска собственост № 0944 от 11.01.2002г., с площ 9 409 кв.м. и включва земя и 14 сгради, като ползваната от институцията застроена площ е в размер на 3738 кв. м.

Базата на Дома включва четири двуетажни самостоятелни в архитектурно отношение сгради, три от които свързани помежду си с топли връзки, с осигурен достъп за трудно подвижни лица и такива с инвалидни колички чрез подстъп, асансьори и стълбищни платформи. Отоплението на сградите и затоплянето на водата за битови нужди е чрез локална инсталация на природна газ, като охлаждането през летния сезон е посредством „чилъри“.

Дейността на социалното заведение осигурява дългосрочна и 24-часова грижа за посрещане на ежедневните потребности на старите хора, като за нуждите и безопасността на потребителите в сградите функционират пожароизвестителни системи, поставени са подходящи / светлинни и цветни / указателни знаци и табели за лица със слухови, зрителни или други физически затруднения, като домащите са снабдени с персонални и леснодостъпни бутони за алармен сигнал.

В двора и дворното пространство са обособени тревни площи, цветни лехи, навес с места за почивка, люлки за градина и пейки, изкуствено езеро и външни чешми, като е адаптирано за нуждите на потребителите и позволява провеждането на разходки и свободно придвижване, аеротерапия, физиотерапия, лечебна физкултура, трудотерапия – битов труд и занимания по интереси, цветарство и градинарство, дейности през свободното време, игри и танци на открито и др. занимания.

Институцията разполага с 40 спални помещения, в отлично състояние, с едно, две, три и четири легла, всяко със самостоятелен санитарен възел / тоалетна и душ / и

гардеробиерна. Пространствата ползвани от възрастните хора са обзаведени с лични нощни шкафчета и гардероби, телевизор и охладител/ хладилник.

Местодомуването на старите хора е съобразено с индивидуалните им потребности от грижа, здравословно състояние, съхранения капацитет, умения за самообслужване и мобилност. За целта в базата са обособени 2 сектора: сектор за относително здрави потребители с капацитет 60 места и сектор за лица нуждаещи се от пълна подкрепа и изцяло зависими от грижа с капацитет от 50 места.

За удовлетворяване нуждите на трудно подвижните и неподвижните потребители в Сектора за лица нуждаещи се от пълна подкрепа е осигурена специализирана и достъпна архитектурна среда, ортопедични легла с механизми за повдигане и ръкохватки, помощни масички и други технически помощни средства, осигуряващи удобство и функционалност в общите помещения, стаите и санитарните възли.

Заведението разполага със самостоятелен кухненски блок, в който на база утвърдено седмично меню за старите хора се предлага разнообразно, здравословно и диетично хранене, при зачитане на личния избор и сезонното разнообразие на плодове и зеленчуци.

За дейностите с възрастните хора са осигурени помещения за индивидуална и групово работа: арттерапия; музикотерапия; индивидуална и групово психотерапия и социална работа; клубове по интереси; читалня с библиотека; зала за рехабилитация - мануална терапия, електростимулация, светлолечение с поляризирана полихроматична светлина, електроакупунктура; салон за лечебна физкултура и гимнастика, фитнес, народни и стандартни танци, танци със спортен елемент за мажоретния състав.

Дом за стари хора "Д-р Стефан Смядовски" предоставят комплекс от социални услуги, а именно:

- местодомуване в специализирана среда;
- качествена, здравословна и питателна храна, с режим на хранене и диети, съобразно Закона за здравето / ЗЗ / и Наредба № 23 от 19.07.2005г. за физиологичните норми за хранене на населението;
- съдействие за получаване на медицинска и стоматологична помощ и други здравни грижи;
- административни, социални и образователни услуги и информация;
- организация на свободното време и личните контакти.

За старите хора полага грижи Мултидисциплинарен екип от 50 квалифицирани специалисти:

- ✓ 4 социални работници, 2 трудотерапевти, 2 психолози;
- ✓ 2 фелдшери, 9 медицински сестри, 2 рехабилитатори, инструктор диетично хранене;
- ✓ административен, обслужващ и помощен персонал, включващ: директор, касиер и домакин, 15 санитарни, 3 готвачи и 2 работници кухня, перач, шофьор, 2 огняри, 3 работници поддръжка и електротехник.

Дом за стари хора "Д-р Стефан Смядовски" е база за учебни и държавни практики на студенти от ШУ "Еп.К.Преславски" и МУ "Проф. д-р Параскев Стоянов" гр.Варна - Филиал Шумен.

В социалното заведение работят и 9 хигиенисти по проекти „ Патронажна грижа + в Община Шумен“, финансирани от Оперативна програма“РЧР“, съфинансиран от ЕС чрез Европейския социален фонд.

С клиентите се работи индивидуално и/или в малки групи в дейности за :

- медицинска, социална и психологическа рехабилитация;
- музикотерапия, арт и трудотерапия;

- занимания по интереси: градинарство, цветарство, шев и кройка, квиллинг,
- декупаж, апликация, настолни игри: карти, шах, табла и скрабъл;
- поетично и художествено творчество, пеене на автентичен фолклор и стари градски песни.

Социалното заведение предлага на своите потребители богата библиотека от научна, развлекателна и популярна литература, вестници и списания.

Хората от третата възраст участват в организирани общоградски празници и мероприятия, национални прегледи и фестивали, екскурзии и развлечения, в града, региона и страната.

Двама от потребителите ползват допълнителни почасови съпътстващи социални услуги на Центрове за социална рехабилитация и интеграция за хора с увреждания в гр.Шумен.

ДСХ Шумен разполага с два специализирани пътнически микробуса “Мерцедес” с 8+1 места, с борд за инвалидни колички, с които се транспортират възрастните хора, както и тези с увреждания.

В Дома е утвърдена и се прилага вътрешна нормативна уредба, която се спазва от всички служители и потребители, а именно: Правилник за вътрешния трудов ред, Правилникът за организация на дейностите по предоставяне на социалните услуги в Дом за стари хора ”Д-р Стефан Смядовски” Шумен, основни и текущи заповеди, изготвени и съобразени с действащото законодателство и Етичния кодекс на служителите, осъществяващи дейности по предоставяне на социални услуги.

В социалното заведение функционира синдикална организация, като на основание чл. 50 и чл.51 от КТ на период от всеки две години се подписва Колективен трудов договор между директора на ДСХ Шумен, той и работодател и Председателя на синдикалната организация към Федерацията на независимите синдикати от държавното управление и организации към КНСБ.

На общо събрание на домуващите е избран тричленен Съвет на потребителите, който функционира по утвърден от директора Правилник, в който са регламентирани закономото основание за създаване, същността, броя членове, йерархията, целите, задачите, дейностите, правата и задълженията на Съвета на потребителите в Дом за стари хора Шумен. Основната цел в дейността на Съвета е гарантиране правото на лицата да участват при вземането на решения и в обществения живот на социалното заведение, да изразяват свободно мнението си за организацията на ежедневните дейности, начина на предоставяне и ефективността на услугите, възможностите за подобряване на качеството им и по всички въпроси, които имат отношение към техните права и интереси.

Основната цел на комплекса от социални услуги предоставяни от Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, а именно: равен достъп до социални услуги, отговарящи на оценените индивидуални потребности на лицата за живот в домашна среда и в общността, чрез осигуряване на качествена и индивидуализирана грижа и подкрепа, фокусирана върху постижими резултати, **е постигната до голяма степен**, като:

- ❖ социалните услуги се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата;
- ❖ се зачита личното достойнство, личната история и религиозна принадлежност;
- ❖ задоволени са основните жизнени потребности на лицата, чрез предоставянето на подходящи социални, здравни, културни, образователни и духовни услуги;
- ❖ осигурени са адекватни материално – битови условия и оборудване, в среда близка до семейната, необходими за постигане на високо качество и индивидуализиране на обслужването на потребителите на социалната услуга;

❖ осигурено е съдействие за получаване на специализирана здравна помощ, съпътстващи социални услуги, технически помощни средства, месечна финансова подкрепа за хората с трайни увреждания, при необходимост: социално- осигурителна и правна помощ и консултации;

❖ осигурено е съдействие за закупуване на лични вещи и принадлежности, храни и напитки, лекарствени средства и медикаменти, хигиенни материали и консумативи, получаване на стоки и услуги, включително и траурни.

❖ осигурено е съдействие за информиране и консултиране по въпроси касаещи и имащи отношение към техните права и интереси;

❖ осигурено е правото на възрастните хора да изразяват свободно мнението си за начина на предоставяне, ефективността и възможностите за подобряване на качеството на услугите;

❖ осигурено е правото на избор на потребителите на храна и диетично хранене от утвърдено меню, организация на дейности през свободното време, ползването на съпътстващи социални и различни видове услуги, честването на лични, религиозни, традиционни и официални празници и ритуали;

❖ потребителите се мотивират и подкрепят за възстановяване, поддържане и разширяване на контакти с близки, роднини и приятели, ползването на домашен отпуск, с цел търсене на възможности за реинтеграция в общността.

РАЗДЕЛ II

ОСНОВНИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ

1. ОЦЕНКА НА ПОТРЕБНОСТИТЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ.

1.1 Резултати от изследване и оценяване на потребностите на потребителите в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, спазването на правата им и удовлетвореността им от услугата.

Комисия, определена със Заповед № РД-25-2521 от 27.10.2022г. на Кмета на Община Шумен, извърши оценяване на индивидуалните потребности на всяко от настанените в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, по реда на Методика за реформиране на домовете за стари хора, съгласно Приложение 2, *Оценка на потребностите на потребителите*.

Дванадесет членната комисия обобщи резултатите от оценяването на 86 – те лица ползващи услугите на институцията, относно спазването на правата и удовлетвореността от услугата на потребителите и се достигна до следните изводи и заключение:

- Повечето потребители имат добра адаптация, чувстват се добре, спокойни са.
- По- голямата част от всички настанени лица, предпочитат да живеят в ДСХ, където да са с хора на тяхната възраст с оглед запазване на социалните им умения.
- Всички могат да упражняват правото си на избор.
- Осигурена е информираност, възможност, условия и подкрепа за ползване на всички полагащи им се права по линия на социалното подпомагане.
- Служителите имат уважително и търпеливо отношение към личността и потребностите на потребителя.
- Осигурена е възможност, условия и подкрепа на потребителите да поддържат

връзка, дистанционно и непосредствено, със свои близки и роднини, да участват в живота на населеното място.

➤ Задоволени са им потребностите от осъществяване на социални контакти, водят активен социален живот в заведението и извън него.

➤ Няма установени предпоставки, сигнали и индикации, че персоналът или създадените правила ограничават или нарушават права на потребителите, или че са жертва на злоупотреба.

1,2 Резултати от преглед на съществуващите индивидуална оценка и план на потребностите на потребителите в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен.

Комисия, определена със Заповед № РД-25-2521 от 27.10.2022г. на Кмета на Община Шумен, извърши преглед на съществуващите индивидуална оценка / ИОПП / и план на потребностите / ИПП / на потребителите в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, по реда на Методика за реформиране на домовете за стари хора, съгласно Приложение 2.

Дванадесет членната комисия обобщи резултатите от прегледа на ИОПП и ИПП на 86 – те лица ползващи услугите на институцията, относно степен на отношение на изготвените ИОПП и ИПП към реалните индивидуални потребности на всеки от потребителите и участието на Мултидисциплинарния екип / МДЕ / при изготвянето им и се достигна до следното заключение:

✓ Сформирането и дейността на МДЕ е в съответствие с чл. 80 ал. 2 от ЗСУ и Правилника за неговото прилагане.

✓ МДЕ е формиран със Заповед на директора на ДСХ Шумен, която при необходимост се актуализира. Екипът включва всички 19 специалисти в институцията: социални работници, трудотерапевти, психолог, мед. фелдшери, старша и дежурни мед.сестри и рехабилитатори.

На служителите са възложени функциите определени по чл. 84 ал.1 от ЗСУ, а именно:

- изготвяне и актуализиране на ИОПП и ИПП на всяко от лицата;
- ръководство и координация на всички дейности за осигуряване на подкрепата за лицата при предоставянето на социалната услуга;
- координация с други доставчици на социални услуги, които лицата ползват;
- координация с Дирекция "Социално подпомагане", общината и с други институции;
- проследяване на постигнатите резултати.

Участието в екипната работа на специалистите в МДЕ се удостоверява с личен подпис.

✓ При изготвяне и /или актуализиране на ИОПП и ИПП всеки от потребителите участва лично, като утвърждава изложеното във формулярите с личния си подпис.

✓ Изготвените ИОПП и ИПП на потребителите в много голяма степен отразяват реалните нужди и постигнатите резултати по задоволяване индивидуалните потребности на всяко от лицата.

✓ При възникнала необходимост / промени от здравословен, социален или личен характер, насочване и ползване на друга съпътстваща СУ и др. / ИОПП и ИПП на потребителите се актуализират извън сроковете по чл.34 ал. 1 т.4 от ППЗСУ.

От показаните резултати се налага извода, че изготвяните от Мултидисциплинарния екип от специалисти в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен ИОПП и ИПП на потребителите са индивидуализирани, отразяват на много голяма степен реалните потребности, капацитет и възможности на възрастните хора, като поставените за изпълнение дейности са реалистични и постижими в поставените срокове, от отговорните за изпълнението им служители с активното участие на лицето.

2. ОЦЕНКА НА ПЕРСОНАЛА

2,1 Резултати от оценка на персонала.

Комисия, определена със Заповед № РД-25-2520 от 27.10.2022г. на Кмета на Община Шумен, извърши оценяване на всяко лице от персонала в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, по реда на Методика за реформиране на домовете за стари хора, съгласно Приложение 3, *Оценка на персонала*.

Пет членната комисия обобщи резултатите от прегледа на броя, длъжностните позиции, квалификацията, заетостта и движението на зетите по трудово правоотношение работници и служители в ДСХ Шумен.

След анализиране на резултатите се достигна до следното заключение:

✓ За предоставяне на социалните услуги в ДСХ Шумен е утвърдена щатна численост на персонала надвишава определената такава като минимална, съгласно Наредбата за качеството на социалните услуги.

✓ Утвърдената щатна численост от 50 щатни бройки е заета на 100 %, като съотношението между специалистите, обслужващия потребителите персонал и друг общ персонал е: 20,5 бройки специалисти / 15 бройки пряко ангажирани с обслужването / към 14,5 административен и помощен персонал.

✓ Зетите работници и служители са с необходимото образование, квалификация и компетенции, отговарящи на изискванията за заеманата длъжност, като 90 % от тях попадат във възрастовата група от 31 до 60 години.

✓ За дейността на институцията по предоставяне на СУ са привлечени по проекти допълнителен брой работници – 9 хигиенисти, като заведението е база за учебни и държавни практики на студенти от ШУ “Еп.К.Преславски“ и МУ “Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр.Варна - Филиал Шумен.

Налага се извода, че персоналят на ДСХ Шумен е мотивиран, притежава необходимите професионални умения и компетенции, които прилага в работата си с потребителите и е с положителната нагласа за промени. Налице са :

- Умения за работа с потребителите;
- Умения и качества за извършване на индивидуална оценка на потребностите и реален план за подкрепа;
- Умения за екипна работа и споделяне на опит;
- Умения и нагласи за самооценка на собствените качества и дефицити;
- Умения за работа с документация при извършване на социалните дейности и предоставяне грижите;
- Нагласи за позитивно общуване в работата с потребителите;
- Знания за етичните правила и стандарти в професията;
- Познания за нормативната база при решаване на конкретни казуси;
- Познания на държавните институции и регионалните структури в областта на социалната политика;
- Познания по отношение на деинституционализацията на възрастните и в частност за реформата в ДСХ.

2,2 Резултати от самооценка на персонала.

Комисия, определена със Заповед № РД-25-2520 от 27.10.2022г. на Кмета на Община Шумен, извърши преглед на самооценката на всяко лице от персонала в Дом за

стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, по реда на Методика за реформиране на домовете за стари хора, съгласно Приложение 4, *Самооценка на персонала*.

От самооценката на работниците и служителите н ДСХ Шумен се налагат изводите:

➤ **Компетенции** - нивото на нагласи, умения и компетенции на персонала е високо, а именно:

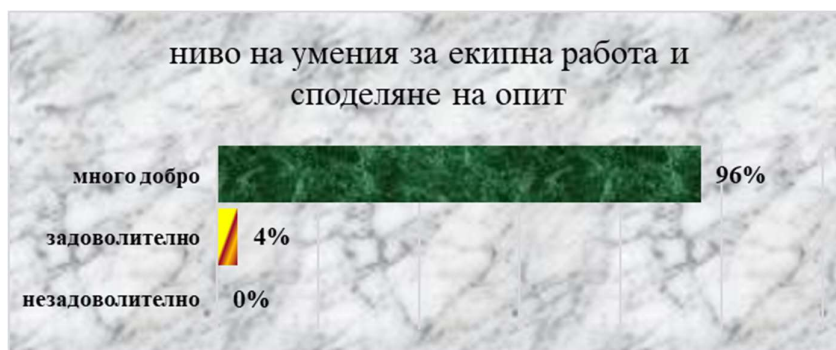
✓

✓

✓

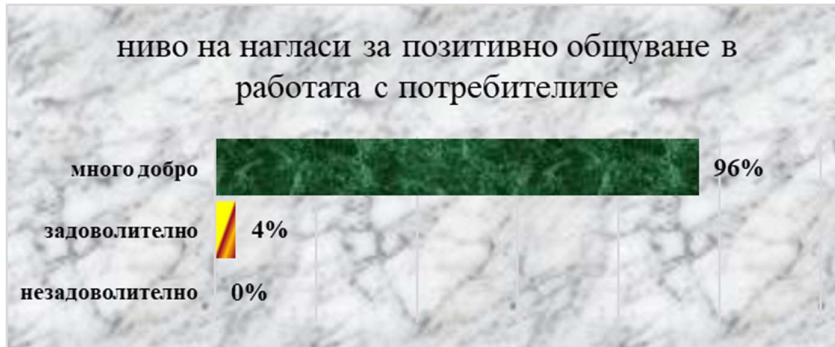

✓

✓

✓

✓

✓

➤ **Нагласи и мотивация за бъдеща реформа в Дома** – нивото на интерес и мотивация на персонала за промени и бъдеща реформа е много високо.

Служителите споделят необходимостта от увеличаване броя на външните обучения - надграждащи и специализирани и осигуряването на външна специализирана подкрепа – супервизия: групова/индивидуална/екипна.

3.РЕЗУЛТАТИ ОТ ОЦЕНКА НА ПРОГРАМИТЕ ЗА ПОДКРЕПА

Комисия, определена със Заповед № РД-25-2522 от 27.10.2022г. на Кмета на Община Шумен, извърши преглед на Оценка на програмите / дейностите за подкрепа на потребителите в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, по реда на Методика за реформиране на домовете за стари хора.

Десет членната Комисия направи следните заключения:

Програмите за подкрепа на потребителите в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен са обособени в три основни области, а именно:

- А. Нужда от подкрепа и грижа в област СОЦИАЛЕН ЖИВОТ;
- В. Нужда от подкрепа и грижа в област ГРИЖИ ЗА СЕБЕ СИ;
- С. Нужда от подкрепа и грижа в област ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ.

А. ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА И ГРИЖА В ОБЛАСТ СОЦИАЛЕН ЖИВОТ:

А-1. Програма за подкрепа на социално функциониране на възрастните хора в ДСХ Шумен.

В посока достъп до информация, административно и информационно обслужване по служебни и лични въпроси, възстановяване и/или придобиване на права и осигуряване на подкрепа, с цел ефективна социална интеграция, пълноценно участие в живота на общността, града и страната се организират и провеждат:

- Популяризиране на социалните услуги предлагани в ДСХ Шумен, информирание и консултиране на кандидат – потребители и техните близки и широката общественост, чрез страница във Фейсбук и дигитални на СИ с кратка информация, къде се намира социалното заведение и какви услуги предлага;
- Ежедневно и ежеседмично домакущите се запознават с актуални новини, отразени в получаваната служебно в ДСХ преса, както и с новостите от страната и света, разпространявани чрез радио, ТВ, Интернет и социални мрежи. По лични предпочитания на потребителите се закупуват и други печатни издания.
- Възрастните хора ползват богатия библиотечен фонд в ДСХ, организират се разглеждане, обсъждане и дискутиране на художествена литература, четене на легенди, приказки и разкази, насочени към българския фолклор и традиции.
- Старите хора се обучават за работа с мобилен телефон, таблет и сърфиране в Интернет, безопасно ползване на социалните мрежи на Фейсбук, Туитър и Инстаграм, като им се съдейства при зареждане и ползване на мобилния апарат, осъществяване на връзка с близки по Вайбър и Скайп, заплащане на такси за ползване на мобилни услуги и други.
- Ежеседмично се провеждат здравни и културни беседи, в които домакущите участват активно, заформят се диспути.
- С помощта на дарители се издават стихосбирки на даровити потребители, като същите се стимулират за бъдещи творчески изяви в институцията и общността;
- За пълноценен отдих и туризъм за потребителите се организират екскурзии, излети, пикници и разходки, съчетани със събиране на билки и осигуряване на природни материали за трудотерапия;
- Съдейства се за избор на нов личен лекар и/или стоматолог, при необходимост, освидетелстване / преосвидетелстване от ЛКК и/или ТЕЛК;
- Съдейства се при кандидатстване и получаване на еднократни помощи, целева финансова подкрепа и съпътстващи социални услуги;

- Съдейства се за събиране на информация и документация за придобит осигурителен стаж, с оглед осигуряване на право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст или социална пенсия на потребители настанени в институцията, без лични доходи;
- Съдейства се на потребители настанени в социалното заведение за възстановяване на здравно – осигурителните им права и опрощаване на техни несъбираеми държавни вземания за здравноосигурителни вноски и начислени лихви, пред Президента на РБългария.

В Програмата за подкрепа на социално функциониране на възрастните хора са включени интервенции (дейности) които са специфични, постижими и реалистични за конкретния потребител / групи потребители в конкретната ситуация, същите са със заложен реалистични срокове за изпълнение и **са измерими в количествени показатели за отличен.**

А-2. Програма за подкрепа на емоционалния и жизнен тонус на възрастните хора в ДСХ Шумен.

Индикаторите за измерване нивото на позитивните емоции и преживявания на възрастните хора в социалното заведение и за оценка на изпълнението на планираните практически задачи са измерими чрез изпълнение на дейностите, а именно:

- Създаване, възстановяване и поддържане на социални умения, съобразени с възможностите и желанията на възрастните хора за комуникация: самопредставяне, започване и провеждане на разговор, умения за активно слушане и формулиране на въпроси, изразяване и приемане на благодарност, комплименти и изразяване на емпатия.
- Психо- социална подкрепа за снижаване на тревожността у клиентите и техните близки, успешна адаптация към новата битова и социална среда в институцията, дневния режим, организация на хранене, занимания, отдих и дейности през свободното време;
- Чествания на именни и рождени дни - на деня и ежемесечно, отбелязват се традиционни, национални и религиозни празници.
- Участия като участници и/или зрители в оздравителни, културни, спортни, образователни и развлекателни дейности и мероприятия в и извън заведението и в общността: посещения на театрални постановки, мюзикъли, кино - прожекции, изложби, музеи, исторически и културни забележителности, посрещане на гости в ДСХ - доброволци, външни лектори, стажанти и др.
- Съдействие на потребителите за връзка с близки и роднини или за посещение в ДСХ;
- Съдействие за ползване на домашен отпуск от домаващите, създаване на доверителни отношения и координация със семействата на близки и роднини;
- Участие в обществения живот на социалното заведение и в Общото събрание на потребителите, осигуряване на правото да избират и да бъдат избрани в Съвета на потребителите, който осъществява съвещателни функции при изпълнението и контрола на качеството на договорените социални услуги в ДСХ.
- Проучване на потребителското мнение посредством анонимни анкетни карти за предпочитания към храната, самооценка на здравното и емоционалното състояние, качеството на социалните услуги, както и оказваната подкрепа на потребителите на ДСХ Шумен, на всеки шест месеца и анализиране на показаните резултати.

➤ Съдействие за изразяване на оплаквания, жалби и препоръки чрез Процедурата за подаване и разглеждане на жалби от домуващите, техните законни наследници, близки и от персонала, регламентирана в Договора за СУ и Правилника за организация на дейностите по предоставяне на социалните услуги в ДСХ Шумен.

Заложените и описаните интервенции, дейности, стъпки, мерки, форми на подкрепа и описание на грижата са реалистични, достижими и са адекватни на потребностите на потребителите.

Постигнатите резултати могат да бъдат съотнесени към отличен като измерим показател, индикатор за което е и реинтеграцията на девет от потребителите в ДСХ Шумен, които възстановиха уменията си в област грижа за себе си. Четирима от тях се върнаха при близки и роднини, а други петима започнаха самостоятелен начин на живот.

Б. ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА И ГРИЖА В ОБЛАСТ ГРИЖИ ЗА СЕБЕ СИ:

Б-1. Програма за подкрепа за задоволяване на ежедневните и индивидуални потребности на възрастните хора, в непосредственото им обкръжение и подвижност.

В Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен екипът от специалисти осигурява широк спектър от терапевтични и рехабилитационни дейности за подкрепа, които се реализират чрез:

- **Медицинска рехабилитация** - комплекс от диагностични и терапевтични дейности насочени към възстановяване на двигателните функции и свързаните с тях усвоени двигателни умения в общата и финната моторика. Терапевтичните дейности са насочени към активизиране на двигателното развитие, изграждане, възстановяване и подобряване на двигателната координация или към задържане на вече придобитите двигателни умения и навици, като изброените функции са насочени към подобряване на качеството на живот на пациента.

- **Социална рехабилитация** - комплекс от консултативни дейности, чиято цел е да формират и/или поддържат гражданска култура и активно поведение; знания за законодателството в сферата на пенсионно осигуряване, социално подпомагане, здравно обслужване; усвояване на умения за равнопоставен достъп до публични услуги; реализиране на регламентирани права, облекчения и преференции.

- **Трудотерапията в различните си форми:** функционална трудотерапия, битов труд, арт терапия, музикотерапия, смехо и приказко терапия, които формират, развиват и съхраняват възприятията, познавателните потребности и възможности, хигиенните и битови навици, практически умения и навици, естетическа и духовна култура, чувство за отговорност и колективност.

При реализиране на програмата се отчита факта, че старите хора се притесняват допълнително от ситуацията, в която са, поради съпътстващите разстройства (сън, апетит, негативно отношение към тях от страна на други хора, близки, познати и т.н.). Ето защо на потребителите се съдейства, проблемите да се вербализират и терапията да бъде едновременно конфиденциална и отворена, за да бъдат убедени възрастните хора, че връщането им в обществото е една реално постижима перспектива.

Индикаторите за степента на изпълнение на практическите задачи са адекватни и изпълними, чрез средствата за осъществяване на трудотерапията. Програмите са специфични за отделния индивид и обособените групи на потребителите, отговарят на индикаторите, реално постижими и реализирани. Посредством програмата се

подобрява качеството на живот на възрастните хора. Като качествено изпълнение се съотнася към отличен.

В. ПРОГРАМА ЗА ПОДКРЕПА И ГРИЖА В ОБЛАСТ ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ

В-1. Програма за подкрепа и подържане на психичното здраве и добрия психо - климат в ДСХ между домакущите, служителите и близките на потребителите.

Програмата се изпълнява посредством професионално психологическо консултиране, психологическа помощ и подкрепа от психолозите в институцията: индивидуална и групова работа с потребителите за преодоляване на негативните последици от сензорния и физически дефицит (стрес, тревожност, срам, гняв, автоагресия, агресия, самоизолация, опозиционно, протестно и опортюнистично поведение); разговори, беседи, тестове, консултации и тренинги за моделиране на поведението; позитивна мотивация за превъзможване на проблемите; създаване на реалистична самооценка и очаквания; насърчаване на духовното функциониране на всеки потребител, на правото да живее, изповядвайки собствените си ценности; невербални аспекти на междуличностното общуване - език на тялото / мимика, жест, поза и сигнали; корекция на неприемливо поведение, подкрепа за предотвратяване на изолацията, самоизолацията и маргинализацията чрез подпомагане на контактите с хората от общността.

Психологическата рехабилитация в ДСХ е насочена към разрешаване на психологически проблеми в следствие на безпокойство, тревожност, депресивни състояния и личностни разстройства; травматични събития - тежки заболявания, неприятни преживявания като смърт и скръб от загуба на близък; разрешаване на житейски проблеми, възстановяване и подържане на психическото равновесие и преодоляване на социалното изключване чрез подобряване на комуникативните умения, на личния и социален статус на лицето, умения за създаване и подържане на социални контакти.

Индикаторите за степента на постигнатост на практическите задачи са съотносими към заложените цели и задачи по програмата. Програмата е работеща в количествено стойностна измеримост е за отличен.

В-2. Програма за подкрепа и съхраняване на психическите годности и умения на потребителите.

Периодично се предлагат психотестове за устойчивост и превключваемост на вниманието, концентрация, наблюдателност, съобразителност и стимулиране на интелектуалния потенциал.

Периодично се извършва психологическа оценка на нивото на психичните процеси, емоционално-волевата и познавателната сфера, характеристиките и поведенчески прояви, самооценката и нивото на социална адаптация на всички потребители.

Програмата отговаря на поставените интервенции, които подпомагат психичното здраве на потребителите. Индикаторите за степента на постигнатост на практическите задачи са реални и постижими. Количествено, стойностната оценка е отличен.

В-3. Програма за подкрепа и при траурна реакция.

Индикаторите за степента на постигнатост на практическите задачи са реални и постижими. Програмата отговаря на поставените интервенции и подпомагат психичното здраве на потребителите. Количествено, стойностната оценка е отличен.

От показаните резултати се налага извода, че изготвените и реализираните от Мултидисциплинарният екип от специалисти в Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен Програми за подкрепа на потребителите в областите на „ГРИЖИ ЗА СЕБЕ СИ“, „ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ“ и „СОЦИАЛЕН ЖИВОТ“ са индивидуализирани, отразяват на много голяма степен реалните потребности на всеки или на групите от потребители, съобразени са с нуждите, капацитета и възможностите на възрастните хора, като поставените за изпълнение дейности са реалистични и постижими и са изпълнени в поставените срокове.

4. ОЦЕНКА НА МАТЕРИАЛНАТА БАЗА

Комисия, определена със Заповед № РД-25-2518 от 27.10.2022г. на Кмета на Община Шумен, извърши оценяване на фактическото състояние на материалната база на Дом за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“ гр. Шумен, по реда на Методика за реформиране на домовете за стари хора, съгласно Приложение 5, *Оценка на материалната база.*

Пет членната комисия обобщил резултатите от прегледа на съществуващата материална база, обзавеждането и оборудването на ДСХ Шумен и констатира следното:

➤ Местоположението на Дом за стари хора "Д-р Стефан Смядовски" гр. Шумен е в североизточната част на гр. Шумен, в един от най-големите квартали на областния център – квартал „Боян Българанов“, достъпен с градски и междуградски транспорт, в непосредствена близост до многопрофилната болница и до други публични, здравни, образователни и културни институти и големи търговски обекти в града.

➤ Социалното заведение предоставя социални услуги на възрастни хора в нова съвременна база, въведена в експлоатация през 2019г., която предлага отлични битови условия за живот, здравни грижи, рехабилитация, образователни услуги и информация, организация на свободното време и лични контакти, административни, социални и правни услуги и консултации.

➤ Материално - техническата база осигурява достъпна външна и вътрешна архитектурна среда, приспособена за нуждите на хората с увреждания.

➤ Институцията разполага с 40 спални помещения, в отлично състояние, всяко със самостоятелен санитарен възел / тоалетна и душ /, като същите са :

- 9 стаи с 1 легло вкл. стая и санитарен възел – за индивидуално пребиваване;
- 4 стаи с 2 легла вкл. стая и санитарен възел;
- 8 стаи с 3 легла вкл. стая, санитарен възел и дрешник;
- 19 стаи с 4 легла вкл. стая, санитарен възел и дрешник.

➤ В двора и дворното пространство са обособени тревни площи, цветни лехи, навес с места за почивка, люлки за градина и пейки, изкуствено езеро и външни чешми, като е адаптирано за нуждите на потребителите и тези с увреждания.

Комисията достигна до следното заключение:

1. Да се запази съществуващата материална база, чрез извършване на текущ ремонт и пълно или частично преоборудване и преобзавеждане.
2. Да се разшири съществуващата материалната база чрез реконструкция, преустройство и въвеждане в експлоатация на 3 броя налични и свободни масивни двуетажни самостоятелни в архитектурно отношение сгради в имота, с ползването на които ще се осигури достатъчна жилищна площ за 40 от 110 - те потребители на институцията, както и допълнителна площ за други помещения, необходими за качествено предоставяне на услугата, в съответствие с изискванията по Наредбата за качеството на социалните услуги.

3. Да се изгради система за видеонаблюдение в съществуващата материална база: общи помещения, коридори и входи.

РАЗДЕЛ III

ДЕЙСТВИЯТА, КОИТО ЩЕ СЕ ПРЕДПРИЕМАТ, СЪОТВЕТНИТЕ ИНДИКАТИВНИ СРОКОВЕ И ОТГОВОРНАТА ИНСТИТУЦИЯ ИЛИ КОНКРЕТНО ДЛЪЖНОСТНО ЛИЦЕ

ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИК
Създаване на организация и управление на социалната услуга в съответствие със стандартите и критериите от Наредбата за качеството на социалните услуги.	01.01.2025 г.	Директор на ДСХ Шумен
Разширяване на материалната база чрез извършване на реконструкция и преустройство на 3 броя налични и свободни масивни двуетажни самостоятелни в архитектурно отношение сгради в имота и въвеждането им в експлоатация, според изискванията на Наредбата за качеството на социалните услуги	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Създаване на достъпна архитектурна среда до новите сгради, чрез подстъпи, външен асансьор и стълбищна платформа за инвалидни колички	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Реконструкция и преустройство на дворното пространство в имота на институцията, поставяне на външно соларно осветление в цялата база.	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Преоборудване и преобзавеждане на цялата база с капацитет от 110 места	01.01.2025 г.	Директор, персонал на ДСХ.
Подготовка на потребителите за преместването в новите помещения с активното им участие в избора на цвят на стаите, цвят на пердета, местоположение на мебелите и др.	01.01.2025 г.	Директор, персонал на ДСХ.
Оказване на психологическа подкрепа на потребителите, във връзка със стресовите фактори в новата среда, която ще предложи по- добри условия. Използване на изключително щадящ подход, придружен с предварителна подготовка, за избягване на повишена тревожност и емоционален срив и/или риск за здравето им.	Постоянен	Директор, персонал на ДСХ, при необходимост психолози от други социални услуги.

Промени в организацията на работата: процедури, правила, длъжностни характеристики, програми от грижи и за оказване на подкрепа, и т.н.	01.01.2025 г.	Директор, персонал на ДСХ.
Осигуряване на външни надграждащи обучения за персонала.	01.01.2025 г.	Директор ДСХ, фирма-изпълнител.
Осигуряване на външни специализирани обучения за персонала.	01.01.2025 г.	Директор, фирма-изпълнител
Осигуряване на външна супервизия на служителите.	01.01.2025 г.	Директор, фирма-изпълнител
Създаване на нови програми за подкрепа, които обхващат по-добре нуждите на потребителите и гарантират по-пълноценно включване в живота на общността.	01.01.2025 г.	Директор, персонал на ДСХ.
Закупуване и монтиране на медицински изделия и съоръжения за улесняване извършването на ежедневните дейности на трудно подвижните потребители и обслужването им от персонала на ДСХ.	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Закупуване и монтиране на подвижни душеве с терморегулатори във всички санитарни помещения	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Оборудване на всяка стая с телевизор и хладилник във всички 60 спални помещения	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Подновяване на мебелировката в спалните, общите помещения, офис мебели, техника в цялата база.	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Монтиране на домофон и видеонаблюдение в цялата база.	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Монтиране на фотоволтаична соларна система на новите 3 сгради .	01.01.2025 г.	Община Шумен, Директор ДСХ, фирма- изпълнител
Проследяване на адаптацията на старите хора, мониторинг, контрол, оценка и анализ на постигнатите резултати	Постоянен	Община Шумен, Директор ДСХ

РАЗДЕЛ IV

1. ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Община Шумен ще кандидатства за финансиране по Плана за възстановяване и устойчивост, като се разработят инвестиционни проекти.

2. ИНФОРМИРАНЕ НА МЕСТНАТА ОБЩНОСТ И ВСИЧКИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ЗА ПОЛЗИТЕ, ПОЛОЖИТЕЛНИТЕ ЕФЕКТИ И РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ТРАНСФОРМИРАНЕТО НА ДОМА

Публикуване на информация за напредъка на процесите на сайта на Община Шумен, срещи; публикации в местни медии и др.

3. ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ТРАНСФОРМИРАНЕТО НА ДОМ ДОМ ЗА СТАРИ ХОРА “Д-Р СТЕФАН СМЯДОВСКИ” ГР. ШУМЕН

- ✓ Проследяване на адаптацията на старите хора.
- ✓ Мониторинг и контрол
- ✓ Оценка и анализ на постигнатите резултати